

Infekčná žltáčka - choroba nielen špinavých rúk

Hepatitída typu A

sa nazýva tiež chorobou špinavých rúk. Prenáša sa v podmienkach zhoršenej hygieny. Infikovaná osoba vylučuje vírus stolicou a tento sa môže preniesť na inú osobu prostredníctvom infikovaných potravín, kontaminovanej vody a pod. Vírus prechádza žalúdkom do tenkého čreva, odkiaľ sa dostáva do pečene a v bunkách pečene prebieha jeho množenie. So žľou sa potom vylučuje do stolice a cyklus sa opakuje. Stolicou sa vírus vylučuje už počas inkubačnej doby, t.j. 7 – 14 dní pred príznakmi. Táto skutočnosť má významný podiel na šírení ochorenia pri osobnom kontakte v komunite, v detských zariadeniach alebo pri cestách do oblastí s vysokým výskytom hepatitídy A. **Hepatitída typu A neprechádza do chronického štádia, liečba však môže trvať aj niekoľko mesiacov.** Veľmi vzácne sa vyskytli prípady, kedy došlo k zlyhaniu funkcie pečene a následnej smrti.

Príznaky

Inkubačná doba trvá 14 až 50 dní, priemerne mesiac. Prvé príznaky ochorenia nie sú typické, môžu sa prejavovať ako chrípka – únava, teploty, svalové bolesti. Po niekoľkých dňoch sa objavia zažívacie ťažkosti – zvracanie, bolesti v hornej časti brucha, nechúť k jedlu.

Neskôr sa môže objaviť:

- tmavý moč
- svetlá stolica
- žlté sfarbenie kože a očných bielkov

Ochorenie však môže prebiehať bez akýchkoľvek príznakov a preukáže sa až po lekárskom vyšetrení. Výskyt a závažnosť príznakov narastá s vekom. U detí a mladých ľudí prebieha ochorenie väčšinou bez komplikácií, s pribúdajúcim vekom má však často vážnejší priebeh a rekonvalescencia trvá dlhšie. U starších ľudí a tehotných žien môže mať ochorenie veľmi ťažký priebeh, hlavne u ľudí s predchádzajúcim poškodením pečene môže ochorenie skončiť aj smrťou. Z hľadiska šírenia nákazy sú najnebezpečnejšie infikované osoby, bez klinických príznakov. Typické ožltnutie je závislé od veku (u detí do 6 rokov menej ako 10 %, u mladistvých a dospelých je to 40 – 70 %).

Liečba obyčajne prebieha na infekčnom oddelení.

Ako sa môžeme nakaziť Hepatitídou?

Žltáčkou sa môžeme nakaziť najmä:

- priamym kontaktom s chorou osobou
- konzumáciou kontaminovaných potravín (nedostatočne tepelne upravenými potravinami) a vodou (kockou ľadu – a to najmä v krajinách s nízkym hygienickým štandardom)

Nakazený človek neumytými rukami kontaminuje predmety a potraviny. Vďaka vysokej odolnosti a infekčnosti vírusu sa žltáčka šíri veľmi rýchlo.

Riziko výskytu vzrastá najmä v čase povodní a záplav. Žltáčku si môžeme priniesť aj zo zahraničnej dovolenky, najmä z krajín s nižším hygienickým štandardom.

Na prenos nákazy postačia neumyté ruky a zanedbanie zásad osobnej hygieny. Následky ochorenia sú vyradenie chorého z aktívneho života.

Prevenca – najúčinnnejšia ochrana

Dodržiavanie osobnej hygieny (umývanie si rúk pred prípravou, pred jedlom, po použití WC), zásobovanie pitnou vodou a zabezpečenie kanalizácie. V niektorých prípadoch sa nedá predísť prenosu vírusu ani týmito zásadami. **Spoločnou ochranou je očkovanie.**

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde A poskytuje účinnú zbraň, ako predchádzať a zabrániť vysoko infekčným a nebezpečným ochoreniam pečene.

Očkovacia vakcína je spoľahlivá a protilátky, ktoré sa po jej aplikácii vytvoria, chránia jedinca niekoľko rokov. Preočkovanie je doporučené po 10 rokoch, no najnovšie výsledky klinických štúdií potvrdzujú dlhodobé pretrvávanie imunity.

O najvhodnejšom očkovaní proti žltáčke sa informujte u ošetrojúceho lekára.